

TREENER – EESTI SPORDI UNUSTATUD TUGISAMMAS

<http://www.epl.ee/artikkel/585571>



Toomas Tõniste, olümpiahõbe ja olümpiapronks, riigikogu liige (IRL) 19. oktoober 2010 07:30

Eesti spordi arengul on üks selge ja peamine pidur – selleks on treenerite olukord. Suurele hulgale kultuuriinimestele maksab palka riik.

Riigieelarvest saavad raha nii näitlejad, muuseumitöötajad kui ka mitme koori ja orkestri liikmed. Kuid mitte treenerid. Ometi kuulub ka sport ju kultuurivaldkonda.

Tavaliselt maksab treenerile palka spordiklubi, kus ta lapsi juhendab. Tegelikult tähendab see, et liikmemaksu ja kohaliku omavalitsuse pearaha eest saab klubi katta igapäevased kulud. Treener teenib 4000–5000 krooni kuus või isegi veel vähem, ta ei saa teha oma tööd hingega ja peab lississetuleku saamiseks töötama ka teistes ametites.

Kurb, et tihti osutuvad laste head tulemused nii treenerile kui ka klubile justkui karistuseks. Edukas esinemine tekitab vajaduse osaleda rahvusvahelistel tiitlivõistlustel. Treener peab siis näiteks osaga treeningurühma lastest kaasa sõitma ja tuleb katta reisikulud, kuid kojujääjate treenimiseks peab vahepeal leidma asendaja, kelle tööd tuleb samuti tasustada. Kõigeks aga klubil raha ei jätku. Nii ongi „treener” praegu nagu sõimusõna.

Riigi raha treeneritele

Kui soovime ka tulevikus kuulda Eesti sportlaste saavutustest, pakkuda noortele sisukat vaba aja veetmist ning hoida elus ja laiendada üldrahvalikku spordiharrastust, peame sellisest ebavõrdsest kohtlemisest jagu saama. Väikeste maakohtade spordielu sõltub suuresti just eestvedajatest. Treeneri ametit tuleks väärtustada samamoodi nagu õpetaja ja kultuuritöötaja ametit, alles seejärel võiksime ühiskonnas liikuda normaalses suunas.

Novembri keskel toimub Eesti spordi kongress ja loodan, et seal leitakse lahendus treenerite töötasu küsimusele. Mida siis teha? Statistika järgi on Eestis ligi 3600 treenerit. Minu veendumuse kohaselt tuleb võtta eesmärk maksta treeneritele riigieelarvest lisaks 3000–4000 krooni kuus. Seda raha tuleks anda vähemalt kutsekvalifikatsiooni järgi kolmanda astme treeneritele. Kokku kuluks selleks hinnanguliselt sada miljonit krooni. Kui kohalik omavalitsus suudaks anda treenerile

sama palju juurde, nagu annab riik, võiksime juba rääkida konkurentsivõimelisest palgast võrreldes õpetajate ja kultuuritöötajatega. Riigi ja kohaliku omavalitsuse ühisel toel saaksime hoida sporditööl väärtuslikke inimesi, kes oskavad ja tahavad lastega tegeleda.

Noorte ja juunioride toetamiseks tuleks Eesti olümpiakomitees riigi abiga luua reservfond. Raha jagamine jääks alaliitude pädevusse. Küll tuleks välja töötada tulemuste kriteeriumid, mille järgi võiks reservfondist toetust jagada. Ühtlasi peaks loodavast reservfondist toetama ka noorte ja juunioride vanuse-klassi koondiste treenereid, kellele see annaks enese arendamiseks ja suurte eesmärkide seadmiseks motivatsiooni.

Kindlasti tekitab see kätteallikate küsimuse. Kuid tegelikult oleks mõistlik vaadelda spordile tehtavaid kulutusi tegelikult säästuna. Sportiv inimene on tervem ning kehaliselt aktiivsed, rõõmsad ja reipad lapsed on hindamatu tulevikukapital. Olen veendunud, et iga kroon, mille anname spordile, vähendab haigekassa kulusid kahe krooni võrra.

Õigupoolest tuleb senisest täpsemalt vaadata, milliseid kulutusi on üldse mõtet spordivallas teha. Mööda Eestit ringi liikudes võime rõõmustada, et spordirajatiste vähesuse üle enam kurta ei saa, kuid millegipärast keeratakse enne nendega tutvumist üks lukust lahti, et siis tühja saali imetleda. Mingil momendil ehitati üle jõu käivaid spordirajatisi, mille ülalpidamine ja ehitamiseks võetud pangalaenu maksmine nõuab kohalike omavalitsustelt suuri summasid. Pahatihti nii suuri, et igapäevasele sporditegevusele ei jää enam sentigi.

Paljud kultuurihooned (teatrid, muuseumid jne) saavad riigieelarvest tegevustoetust. Spordis on jäänud toetuse saajaks vaid SA Tehvandi. Samal ajal tuleb spordibaaside tulude ja kulude tasakaalus hoidmiseks palju vaeva näha. Kultuuri- ja spordirajatiste ebavõrdse kohtlemise lõpetamiseks vajame kõigepealt spordibaaside andmepanka, mis on juba koostamisel. Pärast seda saame hinnata olemasolevate ja kavandatavate baaside otstarbekust ja kogukulu ning arutada neile euroraha taotlemist ja ka riigi osalust. Uusi spordiobjekte rajades tuleb säilitada kaine mõistus: enne kui kellelegi ehitamiseks toetust anda, peaks Eesti olümpiakomitee juurde moodustatav asjatundjate rühm otsustama, kas üldse vajame sellist spordibaasi.

Mõeldes Tallinna kesklinnas tantsupidude südameks olevale spordiseltsi Kalev räämas staadionile, vaevab küsimus: kas poleks mõttekam korraldada seal 2011. aastal Tallinnas peetav juunioride kergejõustiku EM ja teha korras Kadrioru staadioni asemel eurorahaga korda hoopis teine staadion? Riigi toetusega rajatud spordihooned ja staadionid ei tohiks olla luku taga ja edaspidi võiks linna südames asuv Kalevi staadion olla kõigile avatud.